

habendam esse uti pretium gratiarum et dispensationum quæ per Bullam tribuuntur; sed uti opus charitatis preceptum iis, qui privilegiis perfrui exoptant, et in locum abstinentiæ subrogatum, ut per eleemosynam, de qua Tobiae loquens Angelus dixit, quod purgat peccata, et facit invenire misericordiam et vitam æternam (1), fideles consequantur facilius spiritualia bona, quæ non nisi majori cum incommodo, et corporis mortificatione sibi procurare tenebantur, dicente S. Leone: «quia non solo jejunio animarum nostrarum salus acquiritur, jejunium nostrum misericordiis pauperum suppleamus» (2). Doceant insuper integrum unicuique esse Bullam accipere, vel non: nullimode tamen licere iis, qui eam suscipere renuunt, vel omittunt, ejusdem Bullæ privilegiis perfrui, ideoque teneri ad legem abstinentiæ strictè servandam, quæ generalis cum sit, omnes fideles sub gravi obstringit, nisi legitime dispensentur.

TITULUS VII.

DE MEDIIS AD PIETATEM FOVENDAM.

§ I.

De pietate, seu cultu domestico.

Auctor societatis domesticæ, ipsiusque rector cum sit Deus, a quo omnis paternitas in cælo et in terra nominatur (3), merito in privata familiarum, vita colendus est sincera ac debita pietate, ad religionis sensus alendos, ad fidem confirmandam ac profitendam, cœlestem Patrem glorificandum, ejusque copiosam benedictionem in omnibus assequendam.

Dolendum vel maxime est, quod cultus hic domesticus in omni fere hominum classe valde imminutus sit, et in non paucis familiis penitus extinctus, magno cum ipsarum etiam in temporalibus detrimento. Quodammodo enim se ipsas profanant, et dum Deum e suæ habitationis sacrario exulare faciunt, omnibus illis benedictionibus sese carere volunt, quæ promisit Dominus timentibus ac diligentibus se.

I. Patres igitur et matres familias, per suam, suorumque salutem, enixe obtestamur et provocamus, ut pietatis opera, quæ domesticum cultum constituunt, in suas domos instaurare satagant, si forte neglecta sunt, et restituta omni meliori modo perficere studeant. In hoc salutiferæ et christianæ familiarum instaurationis opus incumbant

(1) Tob. XIII, 9. (2) Serm. 12, de jejunio decimi mensis. (3) Ephes. III, 15.

parochi, omnesque Dei ministri, tum publicis, tum privatis adhortationibus, tum præcipue exemplo suo fideles omnes præeuntes, et in propria domo omnia pie perficientes, et a suis domesticis perfici curantes. Nihil enim reipublicæ sacræ atque profanæ utilius, quam familiæ disciplinam secundum cor Domini constitutam esse.

II. Ubi sunt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum, dixit Dominus Jesus Christus (1), dum promisit fieri a Patre quod illi consentientes petierint. Ne ergo divina priventur præsentia et promissione, pietatis opera in commune peragant familiæ christianæ. Hac certe perfruentur assistentia illæ, quæ mane et vespere Deum, a quo bona cuncta procedunt, adorent, et devote supplicent; quæ ante et post refectionem, ab illo, qui dat escam esurientibus (2), petant benedictionem, et referant gratiarum actiones; quæ ad trinum salutationis angelicæ pulsum, Dei Genitricem venerentur et invocent, memoriam Incarnationis divini Verbi recolentes; quæ in communi Sanctissimum ipsius Bmæ. Virginis Rosarium quotidie recitent, ut olim in omnibus locis et domibus recitabatur, et ad quod faciendum semel atque iterum fideles omnes invitat Smus. Dominus Leo XIII, atque cum illo nos illos invitamus, ut sub protectione benignissimæ Matris constitutæ familiæ, omni repleantur benedictione. Faxit Deus ut vocem nostram audiant omnes filii nostri, et pie, constanterque adimpleant hæc, quæ memoravimus, pietatis exercitia, necnon et alia quæ olim etiam in domibus fidelium usu erant, uti salutationem in ingressu cum verbis *Ave Maria*, vel *Laudetur Deus*, et similia.

III. Patres familias hortamur quoque, ut domus suæ parietes sacris imaginibus ornent, quæ fidei mysteria, et redemptionis beneficia, atque sanctorum virtutes in mentem revocant. Absint omnino a fidelium habitaculis imagines mythologicæ, obscenæ, et Ecclesiæ inimicorum, omniaque alia concupiscentiam foventia. Sit illis aurea regula, quam dux Israelitarum fortissimus Josue sibi proposuit: «Ego et domus mea serviemus Domino» (3). Qui ita se gerant, bonus odor Christi erunt in omni loco (4), et accipient benedictionem a Domino, et misericordiam a Deo salutari suo (5). Hac benedictione, hac misericordia ditata christiana domus, ad normam Ecclesiæ et sub ejus salutaribus auspiciis constituta, non terrena, sed cœlestis societas verissime erit; reviviscet enim, qui pene evanuit, spiritus familiæ, vita parentum ad domus interiora redibit, ut labores et sollicitudines, preces et gaudia

(1) Matth. XVIII, 20. (2) Ps. CXLV, 7. (3) Josue, XXIV, 15.

(4) 2. Cor. II, 15. (5) Ps. XXIII, 5.

in conspectu Dei communia sint et intima, et virtutum exemplis se mutuo juvantia familiæ membra, tranquillam agent vitam in terris, beatitudinem consequentur in cœlis.

§ II.

De christiana educatione.

I. Omnium curarum quæ parentibus incumbunt, princeps et urgentissima est filiorum a tenera ætate educatio. Ipsi primi dati sunt filiorum institutores a Deo, cui rationem reddituri sunt pro animabus illorum (1), non enim eis filios tradidit tantum ut corpus alant, sed ut animæ curam agant, et eo majori studio, quo majoris est pretii, utpote sanguine Christi redemptæ, et per baptismum adoptionem filiorum Dei assecutæ. Ad hoc munus mature recteque adimplendum hortantur in Sacris Scripturis: «Fili tibi sunt? Erudi illos, et curva illos a pueritia illorum» (2). «Erudi filium tuum, et recreabit te; puer autem qui dimittitur voluntati suæ, confundit matrem suam» (3). «Vos, patres, educate illos in disciplina et correptione Domini» (4).

II. Cum vero ad hoc tendat educatio, ut omnes hominis vires et facultates harmonice ad unum finem erudiantur, qui alius esse nequit, nisi finis hominis ultimus idemque æternus, in religione fundari debet vera educatio; ideoque fides, sine qua impossibile est placere Deo, et ad consortium filiorum ejus pervenire (5), ac pietas, quæ utilis est ad omnia (6), summo conatu inserendæ ac fovendæ sunt a parentibus in corde filiorum, ut ipsis vera bona temporalia præparent, et æterna; cum non nisi ex infantibus bene educatis exurgere possit populus fidelis sectator bonorum operum, timens Deum, et ambulans in viis ejus.

III. A tenera quidem ætate hoc opus inchoandum est: ad instar ceræ mollis sunt etenim parvulorum animæ, formam quam imprimere libet, facile suscipientes; nec minime despicienda est, sed omni studio colenda illa ætas, quam Dominus ipse amplexus est, et commendavit (7); ideoque curandum, ut præveniatur anima a Deo, et pro Deo creata, in ipsa intelligentiæ aurora monitis salutis, quibus ad religionis cultum, et cordis puritatem instituatur, cito occupetur divinis, ne subintrent mundus et diabolus, quibus in baptisate renuntiavit. «Etenim quorum prima ætas ad religionem erudita non est, sine ulla cogni-

(1) Hebr. XIII, 17. (2) Eccli. VII, 25. (3) Prov. XXIX, 15. 17.
(4) Ephes. VI, 4. (5) Hebr. XI, 6. (6) I, Tim. IV, 8. (7) Marc. X, 16.

tione adolescent rerum maximarum, quæ in hominibus alere virtutum studia, et appetitus regere rationi contrarios solæ possunt» (1).

IV. Curam itaque assiduam gerant parochi de christiana puerorum institutione in sinu familiarum, et frequenter moneant parentes de hac gravissima obligatione, quæ quidem non tantum tenerrimam ætatem respicit, sed et adultiorem. In illa enim seminandum est bonum semen in terra bona innocentium cordium; in ista advigilandum ne superveniat inimicus homo, et superseminet zizania (2), et curandum summopere, ne ex naturæ corruptione, spinæ et tribuli germinet: sensus enim et cogitatio humani cordis in malum prona sunt ab adolescentia sua (3).

V. Sciant parentes, non verbo solum, sed et opere et exemplo, pietatis sensus in filiorum cordibus infundere teneri, ideoque ad templum Domini eos secum deferre, in domo christiani moris habitus illis instillare, et ante omnia fidei veritates eos docere, quin ab hoc abstinendum credant, eo quod scholas et catechesim parochialem frequentent. Filios ergo interrogent parentes circa ea, quæ illis in locis audiverunt, quæque de religione et de vita christiana scitu necessaria sunt. Non raro enim contingit, quod ab ipso sacro ministro labore non levi ædificatum fuit, destrui, si intra domesticos parietes omnis prorsus christiana institutio negligitur, vel quod pejus est, pravis exemplis contradicitur.

VI. Genitoribus incessanter in animum revocent parochi gravem in filios advigilandi obligationem, ut pravis amicis et sodalibus, atque periculosis cœtibus abstineant, necnon perscrutandi quænam sint loca quæ frequentant, graviusque denique officium filios eo non duccendi, ubi pericula contra fidem et bonos mores esse possunt.

VII. Nec minus monendi sunt parentes, ne filios in scholas mittant ubi minime docetur fides catholica, immo errores, et ipse atheismus in puerorum mentibus et cordibus ab hæreticis et impiis magistris inseruntur. Parentes, qui ita institui permittunt filios suos, vix enormius peccatum committere possunt contra religionem, societatem et naturam ipsam; et a sacramentis arcendi sunt, ut in P. I. tit. VI § III ediximus. Hoc vel maxime inculcandum est misserrimis his temporibus; nam «nemo certe ignorare potest, tristissimam ac deplorandam conditionem, in quam hodierna societas magis in dies prolabitur, derivare ex tot funestissimis machinationibus, quæ adhibentur, ut a

(1) Leo XIII, Encycl. *Nobilissima* ad Episc. Gall.
(2) Matt. XIII, 25. (3) Gen. VIII, 21.

publicis institutionibus, ac domesticis familiis quotidie magis sanctissima Christi fides, religio, ejusque salutaris doctrina amoveatur, et saluberrima ejus vis coangustetur et præpediatur» (1).

VIII. Invigilare debent similiter patresfamilias, qui familiares ac servos habent, ne ullum admittant, qui ex pravis moribus, vel loquendi licentia, scandalum pusillis esse possit. Quos tales repererint, coerceant, et quam primum e domo ejiciant, ne modicum hoc fermentum totam familiæ massam corrumpat (2). Etiam bene moratos observent, et ad pietatem excitent, ad catechesim et ad prædicationem verbi divini eos secum deferendo, atque curantes, ut Sacramenta frequentent, et orationis pabulo nutriantur, illud gravissimum Pauli Apostoli effatum considerantes: «Qui suorum et maxime domesticorum curam non habet, fidem negavit, et est infideli deterior» (3).

IX. Perpendant patres et matresfamilias se, pro obligatione hac conscientiose expleta, gaudio ineffabili et purissimo perfusum iri, dum viderint, verbo et exemplo suo, membra familiæ suæ in pietate et cultu Dei, virtutumque disciplina proficere, atque ipsis esse coronam et decus. Meminerint e contra, non nisi spinas et tribulos germinaturam ipsis esse terram, corda scilicet filiorum, si desertam et inaquosam relinquerint, ac demum durissimum eis timendum esse judicium, si suos non erudierint ad justitiam. Ne deterreantur obstaculis quæ se experturos prævident: sperent in Domino, et incessanter eum adprecentur, qui bonus est animæ quærenti illum (4), et dabit spiritum bonum petentibus se (5). Pro animabus filiorum fervide orent semper, præcipue si eos a via recta declinare viderint. Oravit et flevit Monica, et anima errantis filii Augustini data est ei, immo data est Ecclesiæ, cujus magnus Doctor evasit, data est cælo, ubi cum matre splendidissima fulget gloria in perpetuas æternitates. Seminent itaque in lacrymis, et in exultatione metent (6).

§ III.

De catechesi.

Dum parentes de strictissima obligatione educandi filios in fide ac pietate admonent parochi, meminerint sibi in hoc sanctissimo negotio principalior partem incumbere. Animarum vocantur et sunt pastores; baptismum conferentes Deo et Ecclesiæ generant filios,

(1) Pius IX, Epist. *Quum non sine* ad Archiep. Friburg.
(2) I, Cor. V, 6. (3) I, Tim. V, 8,
(4) Thren. III, 25. (5) Luc. XI, 13. (6) Ps. CXXV, 6,

quos ab Ecclesia recipiunt spiritualiter nutriendos; Christi vices gerunt, qui omnibus pro se legatione fungentibus dicit: «euntes, docete omnes gentes servare omnia quæcumque mandavi vobis» (1); ab ipso et ab Ecclesia præpositi sunt animabus, et pro ipsis rationem Deo reddituri sunt (2); ab ipsa denique Ecclesia, gravissima, et sub gravibus pœnis imponitur eis obligatio christianam doctrinam pueros ac rudes edocendi (3).

Nobilissimum quidem est hoc munus, quod æstimarunt, et sibi ipsis vindicarunt sanctissimi præsules, et sacerdotes non parochi. Quid enim majus, ait Chrysostomus, quam adolescentulorum fingere mores? (4). Ipsemet Christus ad id nos allicit, dum advocans parvulum, et statuens eum in medio discipulorum dicit: «Qui suscepit unum parvulum talem in nomine meo, me suscipit» (5), et dum iterum dicit: «Sinite parvulos venire ad me, et ne prohibueritis eos: talium enim est regnum cælorum» (6).

Necessarium etiam est huic præstantissimo operi manus impensius admovere periculoso hoc tempore, cum omnibus pateat «hodiernos religionis, humanæque societatis inimicos, diabolico plane spiritu, in id suas artes conferre, ut juveniles mentes et corda a prima ipsa ætate pervertant... Parochi ipsi... in pueros ad christianæ doctrinæ primordia instruendos quotidie magis incumbant, eamque institutionem ad graviores sui muneris partes omnino pertinere meminerint (7).

Obligatorium esse nemo inficias ibit, jubentibus sacrosanctis Conciliis, Tridentino præsertim, ut *saltem* Dominicis, aliisque festivis diebus, pueri in singulis parœciis fidei rudimenta, et obedientiam erga Deum et parentes diligenter edoceantur a parochis, atque ad id compellantur ab Episcopis, etiam per ecclesiasticas censuras (8). Hoc ipsum statuerunt Romani Pontifices, ac speciali modo pro Hispania nostra, et strictissimis verbis, Inocentius XIII, quin in contrarium allegare possit immemorabilis consuetudo, quam uti pravam corruptelam damnat, vel quod mysteriis fidei in scholis aut in compitis imbuantur pueri (9). Si hoc præceptum fuit illo in tempore, quo pueri et fideles nihil contrarium fidei ac religioni audiebant in domibus et in scholis, multo magis necessarium est hisce nostris diebus, dum ubique inveniuntur errorum magistri, et ignorantiam religionis omnes deploramus.

(1) Matth. XXVIII, 19, 20. (2) Hebr. XIII, 17. (3) Conc. Trid. sess. XXIV.
(4) Hom. 60 in Evang. Matth. c. 13. (5) Matth. XVIII, 5. (6) Id. XIX, 14.
(7) Pius IX Encycl. *Nostis*. Ben. XIV. Const. *Etsi minime*.
(8) Sess. XXIV, cap. 5 De ref. (9) Constit. *Apostolici ministerii*.

I. Nos proinde ex gravissimo responsionis onere, quod nobis respectu fidelium nostrorum incumbit, parochos omnes per viscera Jesu Christi monemus, immo in virtute obedientiæ adstringimus, ut Dei gloriam zelantes et animarum saluti prospicientes, libenter et assidue doctrinam christianam publice doceant, pueros et puellas in ecclesiam convocantes, illosque, in duas vel plures classes constituentes, maribus ac foeminis omnino sejunctis. Jam vero, etsi munus christianæ doctrinæ tradendæ parochi, nisi in actu legitime impediti, per se ipsos adimplere teneantur, monita tamen Benedicti XIV sectantes (1), jubemus, ut illis semper in auxilium veniant omnes parœciæ sacerdotes, et clerici. Hi, nisi fecerint, ad majorem gradum minime admittentur. Sacerdotes, qui ab hoc tam pio et salutari opere se subducere velint, præterquam quod sibi timendum erit, ne vineæ Dominus ipsis exprobret quod hominibus stantibus in foro otiosis objecit (2), noverint insuper nullum ab Episcopo suo habendum illis respectum cum de beneficiis agatur, vel de aliis in Ecclesia muneribus provideatur.

II. Ad unitatem formæ et methodi in catechesibus totius provinciae, a Benedicto XIV tantopere commendatam (3), adhibeatur Catechismus a R. P. Gaspare Astete conscriptus, et ubique a longo jam tempore admissus, cum additionibus factis in novissima editione Vallisoletana a Rmo. Archiepiscopo probata, quem omnibus proponendum et utendum decernimus. Peropportunum etiam erit formulam actuum fidei, spei, et charitatis unam eandemque esse in Diœcesibus nostris, et eam quæ ad calcem prædicti Catechismi apposita invenitur.

III. Parentes et puerorum curatores moneant, et hortentur parochi, ut illos ad catechesim mittant, immo et ipsi eos comitentur. Ne tædio afficiantur parvuli, curandum est, ne horæ spatium ordinariæ excedat catechesis, atque piis precibus et canticis inchoetur et finiatur. Preces sint orandi formulæ usitatae, et scitu necessariae, uti, præter orationem Dominicam et salutationem Angelicam, Symbolum Apostolorum, actus virtutum theologiarum, et similia. Cantica eo tendant, ut adamato illorum usu, mundanæ et lascivæ cantiones ab ore et auribus fidelium magis magisque arceantur. Piis præterea munusculis alliciantur pueri, quibus facilius trahantur, et ad constantiam in asistendo et conatum in discendo magis magisque excitentur.

IV. Si vero tanta sit puerorum frequentia, ut ad omnes simul docendos ac vigilandos nec parochus sufficiat, nec qui e clero ei adjutores

(1) Constit. *Etsi minime*. (2) Matth. XX, 6. (3) Constit. citat.

sunt, alios quoque operarios vocet in messem Patrisfamilias, a quo certissime mercedem suam accipient. Vocentur ad hoc præter ludimagistros, fideles ac pii utriusque sexus laici, et instituatur Sodalitium doctrinæ christianæ a Summis Ponticibus commendatum et indulgentiis auctum (1).

V. Institutionis religiosæ proficua methodus ea est, ut verba catechismi fideliter memoriæ mandentur: ne tamen sint verba in aere sonantia, in suo sensu et nexu explanentur; prout ætas et intelligentia fert puerorum et audientium, præcipuam operam collocando in eo, ut pueri attendant ad ea quæ dicuntur, et omni cum patientia proponantur ipsis explicationes, exempla, comparationes, ut veritates auditæ spiritui et cordibus altius inhæreant, atque indicato pratico usu, moribus quotidie exprimentur.

VI. Dolendum cum sit, non paucos inter adultos reperiri, qui etiam de scitu necessariis ad salutem ignorantia laborant, eos omni charitatis officio et industria attrahere curent parochi, ut ignorantiam tam exitiosam quamtocius ex eorum mentibus depellant. Quod si ad publicam catechesim assistere omnino renuant, illos omni patientia opportune convenire studeant, et privatim erudiendos curent, quod in specie commendamus fieri cum iis, qui proxime nuptias inire voluerint.

VII. Optamus, ut *Dominicales Scholæ* in præcipuis saltem oppidis instituantur, prout laudabiliter in nonnullis factum esse lætamur, in quibus puellæ in domibus divitum inservientes, vel in fabricis laborantes instituuntur in doctrina fidei et morum, necnon in aliis cognitionibus, quæ ipsis, pro conditione vitæ, necessariae sunt, vel utiles. His provide inserantur ea quæ conducunt, ut præmuniatur adolescentium ætas contra morum corruptelam et seductiones, ut assuescat præpositis ac parentibus obedire, fugiat consortia prava, omnemque vitæ rationem sanctæ religionis placitis conformare discat.

VIII. Invisant etiam parochi scholas, et diligenter inquirent de christiana puerorum educatione. Si quid inordinatum, vel religioni adversantem repperint, omni meliori quo possint modo remedium procurent. Quod si impediuntur suo munere fungi, vel minime possint obviare irruentibus malis, ad Episcopum rem deferant, ut opportune provideat.

IX. Verba denique Pii IX audiant parochi: «lidem vero admonendi erunt, ut in suis, sive ad pueros, sive ad reliquam plebem instructionibus habere ob oculos non omittant Catechismum Romanum,

(1) Paul. V, Const. *Ex credito nobis*, 6 Oct. 1607.

quem ex Decreto Tridentini Concilii et S. Pii V, immortalis memoriae decessoris nostri jussu, editum, alii porro Summi Pontifices, ac nominatim fel. rec. Clemens VIII cunctis animarum pastoribus denuo commendatum voluit (1), tamquam *ad pravarum opinionum fraudes removendas, et veram sanamque doctrinam propagandam, stabilendamque opportunissimum subsidium* (2).

§ IV.

De prædicatione verbi divini.

Ad conservandam fidem, pietatem augendam, et mores populi promovendos, nihil magis conducit quam verbi divini frequens et opportuna prædicatio. «Fides enim ex auditu: auditus autem per verbum Christi,» ait Apostolus (3). «Quomodo ergo invocabunt in quem non crediderunt? Aut quomodo credent ei, quem non audierunt? Quomodo autem audient sine prædicante?» (4). Idcirco Salvator noster Apostolos suos misit dicens: «Euntes in mundum universum, prædicate Evangelium omni creaturæ (5), docentes eos servare omnia quaecumque mandavi vobis» (6). Nam quia in Dei sapientia non cognovit mundus per sapientiam Deum, placuit Deo per stultitiam prædicationis salvos facere credentes (7).

Divini verbi prædicatione opus fuit semper, ut confutentur errores, compescantur vitia, corrigantur excessus, promoveatur morum honestas, virtutes foveantur, omnesque fideles suæ religionis consolationem habeant; sed nunc magis necessaria evadit, cum variis et perniciosis opinionibus simplicium animas miserandum in modum depravare omni arte conantur inimici homines, audaces, sibi placentes, qui sectas non metuunt introducere blasphemantes (8), gratiam Dei transferentes in luxuriam, et solum dominatorem et Dominum nostrum Jesum Christum negantes (9).

Ut vero eorum molimina in irritum cadant, satagendum omnino est, ne populus de christiana doctrina, ac de lege Domini parum instructus, et diuturna in multis grassantium vitiorum licentia hebetatus, paratas sibi insidias, et propositorum errorum pravitatem agnoscere vix possit.

Ita necessaria est verbi divini prædicatio, ut pastores, qui eam populo subtrahunt, maledictionem Dei in se concitabunt, animasque

(1) Const. *In Dominico agro* 14 Jun. 1761. (2) *Encycl. Nostis*.
(3) Rom. X, 17. (4) Rom. X, 14. (5) Marc. XVI, 15.
(6) Matt. XXVIII, 19. (7) 1. Cor. I, 21. (8) 2. Pet. II, 10. (9) Jud. 4.

fame conficient et periment: unde sæpe minatur Dominus, se sanguinem earum de manu ipsorum requisiturum (1). Idcirco Tridentina Synodus expresse mandavit, ut qui «parochiales, vel alias curam animarum habentes Ecclesias, quocumque modo obtinent, per se, vel alios idoneos, si legitime impediti fuerint, diebus saltem Dominicis et festis solemnibus, plebes sibi commissas, pro sua et earum capacitate, pascant salutaribus verbis, docendo quæ scire omnibus necessarium est ad salutem; annuntiandoque eis, cum brevitate et facilitate sermonis, vitia quæ eos declinare, virtutes quas sectari oporteat, ut pœnam æternam evadere, et cœlestem gloriam consequi valeant» (2). «Tempore autem jejuniorum Quadragesimæ et Adventus Domini quotidie vel saltem tribus in hebdomada diebus, si Episcopi ita oportere duxerint, sacras Scripturas divinamque legem annuntient» (3).

I. Nos igitur hæc Tridentinorum Patrum decreta præ oculis habentes, per salutem immortalium animarum, cunctos animarum pastores monemus et obsecramus, immo præcipimus, ut verbum divinum statutis diebus annuntient, et excellentissimum munus docendi populum viam salutis magna cum alacritate adimpleant.

II. Sciant omnes, nemini licere verbum Dei prædicare sine legitima missione. Nemo igitur, nisi ex proprio munere ipsi jure competat, in provinciæ hujus ecclesiis, jurisdictioni Ordinarii subjectis, prædicare præsumat, nisi prius ejusdem Ordinarii licentiam, suorumque superiorum, si Regularis fuerit, approbationem et facultatem obtinuerit (4). Recolenda sunt quoque Concilii Tridentini verba: «Nullus sæcularis sive regularis etiam in ecclesiis suorum ordinum, contradicente Episcopo, prædicare præsumat» (5).

III. Qui ad tam salutiferum ministerium accinguntur, attente considerare debent quæ scripsit Hispanæ Ecclesiæ Doctor et decus S. Isidorus Hispalensis: «Qui in erudiendis atque instituendis ab salutem populis præerit, necesse est, ut in omnibus sanctus sit, et in nullo reprehensibilis habeatur. Qui enim alium de peccato arguit, ipse a peccatis debet esse alienus.... Cui etiam scientia Scripturarum necessaria est: quia si illius tantum sancta sit vita, sibi soli prodest sic vivens. Porro si et doctrina et sermone fuerit eruditus, potest ceteros quoque instruere, et docere suos, et adversarios repercutere» (6). Ex his facile intelligere possunt omnes, quanto studio curare debent, ut se ipsos probabiles exhibeant Deo (7), et operarios inconfusibiles

(1) Ezech. XXXIII, 8. (2) Conc. Trid. sess. V, cap. 2. De ref.
(3) Sess. XXIV, cap. 4. De ref. (4) Conc. Trid. sess. V, cap. 2. De ref.
(5) Sess. XXIV, loc. cit. (6) S. Isid. Lib. 2 *De Officiis* (7) 1. Tim. II, 15.